

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avlysning/totalforkastelse. Krav til ytelsen/teknisk spesifikasjon.

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale for kjøp av digitale tavler. Klager anførte at prisskjemaet var ulovlig utformet som følge av merkevarehenvisninger og at konkurransen måtte avlyses. Klagenemnda kom til at innklagede hadde brutt regelverket ved å innta ulovlige merkevarehenvisninger i prisskjemaet, men tok ikke endelig stilling til spørsmålet om innklagede pliktet å avlyse konkurransen.

Klagenemndas avgjørelse 30. april 2026 i sak 2026/0453

Klager: Evercom AS

Innklaget: Øvre Romerike Innkjøpssamarbeid

Klagenemndas medlemmer: Alf Amund Gulsvik, Kjersti Holum Karlstrøm og Sverre Nyhus

Bakgrunn:

- (1) Øvre Romerike Innkjøpssamarbeid (heretter *innklagede*) kunngjorde 17. november 2025 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtale for kjøp av digitale tavler. Rammeavtalen hadde en varighet på to år med mulighet for forlengelse i inntil to år, totalt fire år. Anskaffelsens årlige verdi var estimert til 2,8 millioner kroner ekskl. mva., totalt 11,2 millioner kroner ekskl. mva. Tilbudsfrist var 19. desember 2025.
- (2) Anskaffelsen ble gjennomført på vegne av kommunene Ullensaker, Eidsvoll, Nannestad og Hurdal. Nes kommune skulle ha opsjon på rammeavtalen. I tillegg skulle Gjerdrum kommune tiltre rammeavtalen fra 1. april 2027. Kommunalt eide foretak, kirkelige fellesråd og interkommunale selskaper kunne benytte seg av rammeavtalen ved behov.
- (3) Ifølge kravspesifikasjonen punkt 2.1.1 var anskaffelsens formål å:
«sikre utstyr til skoler, samt forenkle den digitale hverdagen til både elever og lærere, med dagens teknologi innen digitale tavler. Det vil være behov for å dekke ulike behov og ønsker, og vi ønsker at tilbyder kan tilby nye og innovative løsninger, presentere nyheter i markedet, og være proaktiv overfor kommunene»
- (4) I kravspesifikasjonen punkt 2.1.3.1 «*Tavleløsninger / utstyrsbredde / tekniske krav*» var følgende angitt:
«Tilbyder må kunne levere ulike type tavleløsninger for å sikre at man imøtekommer oppdragsgivers behov både i dag og i avtalens levetid.
En god utstyrsbredde med flere alternative modeller og løsninger er ønskelig.

Postadresse:
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Beskriv minimum hva vi må ha i et klasserom, f.eks 65 tommer i lite klasserom, og 85/86 t i et stort klasserom. Gi et eksempel; Tilbyder bes om å beskrive ulike tavleløsninger som tilbys.

Tavlene skal ha mulighet for kablet og wifi- tilgang til nett.

Tavlene skal leveres med utgang for USB-C for lyd, bilde, touch og lading av pc, HDMI som supplement.»

- (5) Tildelingskriteriene var «Pris», vektet 30 prosent, «Oppdragsforståelse», vektet 40 prosent, og «Klima og miljø», vektet 30 prosent. Tildelingskriteriet «Oppdragsforståelse» skulle evalueres på bakgrunn av leverandørens besvarelse på elleve punkter i kravspesifikasjonen, herunder punkt 2.1.3.1 som nevnt over. Tildelingskriteriet «Pris» skulle dokumenteres ved å fylle ut prisskjema, som blant annet inneholdt følgende kolonner:

NR.	BESKRIVELSE	ELLER TILSVARENDE (Beskriv hvis annen modell enn nevnt)
1	Digital tavle 86" - Promethean ActivPanel 10 86"	
2	Digital tavle 86" - SMART Board MX086-V5	
3	Digital tavle 86" -Clevertouch 86" Impact LUX version2	
4	Digital tavle 86" - CTOUCH Riva R2 86"	
5	Digital tavle 86" - i3TOUCH X3 86"	
6	Digital tavle 86" - BenQ RM8604	
7	Digital tavle 86" - ViewSonic IFP8652	
8	Digital tavle 75" - Promethean ActivPanel 10 75"	
9	Digital tavle 75" - SMART Board MX075-V5	
10	Digital tavle 75" -Clevertouch 75" Impact LUX version2	
11	Manuell hev og senk på vegg, inkl. veggfeste	
12	Manuell hev og senk på mobilt stativ	
13	Elektrisk hev og senk på vegg, inkl. veggfeste	
14	Elektrisk hev og senk på mobilt stativ	
15	Timepris konsulent tjenester [sic] (opplæring/utviklingsarbeid/prosjektledelse)	
	SUM	

- (6) Det var anledning for leverandørene til å stille spørsmål til konkurransegrunnlaget. Innen fristen fikk innklagede blant annet følgende spørsmål:

«Spørsmål til Vedlegg 2 - Prisskjema.

Vi ønsker en presisering av hva som kan tilbys av tilsvarende, og andre modeller av digitale tavler. Slik vi forstår tilsvarende, så er dette ment som digital tavle med samme eller bedre spesifisering, og funksjon, som tilsvarende digitale tavle satt opp under beskrivelse. Eksempelvis Digital tavle nr 1 - Promethean ActivPanel 10 86" - Her skal vi tilby samme tavle, eller tilsvarende, men da med samme spesifikasjoner og funksjoner,

eller bedre. Dette er viktig, slik at det ikke er rom for tolkning av hva som kan være «tilsvarende».»

(7) Innklagede ga følgende svar:

«Vi har oppgitt navnet på en digital tavle og skrevet «eller tilsvarende» for å presisere hvilken type produkt som skal prises i prisskjemaet. Formuleringen sikrer at tilbudene kan sammenlignes på en lik og rettferdig måte. Det er ikke tillatt å kreve bestemte merker i en offentlig anskaffelse, derfor benyttes «eller tilsvarende» for å åpne for produkter med samme eller bedre spesifikasjoner og funksjonalitet. Med «tilsvarende» menes at produktet skal ha samme eller bedre egenskaper enn det som er beskrevet.»

(8) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede fire tilbud, herunder fra Evercom AS (heretter klager) og Abacus IT AS.

(9) Den 9. februar 2026 ble leverandørene informert om at kontrakt var tildelt Abacus IT AS (heretter valgte leverandør). Av evalueringsmatrisen inntatt i meddelelsesbrevet fremgikk det at klager fikk 9,53 poeng totalt og at valgte leverandør fikk 9,89. På tildelingskriteriet «Pris» fikk klager 2,53 poeng og valgte leverandør 3. Begge leverandørene fikk 3 poeng på tildelingskriteriet «Klima og miljø», mens det for «Oppdragsforståelse» ble gitt 4 poeng til klager og 3,89 poeng til valgte leverandør.

(10) Klager klaget på tildelingen den 16. februar 2026. Innklagede svarte på klagen den 20. februar 2026, og tok ikke klagen til følge.

(11) Klagen ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 27. februar 2026. Klagebehandling startet samme dag, jf. forskrift 15. november 2002 nr. 1288 om klagenemnd for offentlige anskaffelser (heretter klagenemndsforordningen) § 13 siste punktum.

(12) Innklagede har bekreftet at kontraktsinngåelse avventes til klagenemnda har behandlet klagen, og saken er derfor gitt prioritert behandling.

(13) Nemndsmøte i saken ble avholdt 27. april 2026.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

(14) Prisskjemaet er ulovlig konkurransevridende. Av prisskjemaets femten prisposter, viser ti av dem til konkrete produktnavn, varemerker og betegnelser som entydig viser til bestemte produsenter og fabrikater. Disse merkevarehenvisningene er i strid med forbudet mot merkevarehenvisninger i kravspesifikasjonen, og kravet om at kravspesifikasjonen skal utformes på grunnlag av ytelses- og funksjonskrav. At innklagede har skrevet «**ELLER TILSVARENDE** (Beskriv hvis annen modell enn nevnt)» i kolonnen ved siden av prispostene, innebærer ikke at merkevarehenvisningene blir lovlige. Siden innklagede ikke har beskrevet hvilke funksjoner, ytelser eller egenskaper produktene må ha, blir det overlatt til leverandørene selv å gjøre omfattende vurderinger av hvilke egenskaper innklagede etterspør, og hvilke alternative produkter som kan anses å oppfylle kravene. Følgelig er prisskjemaet også utformet i strid med det grunnleggende klarhetskravet i loven § 4.

- (15) Det foreligger avlysningsplikt som følge av de ulovlige merkevarehenvisningene. Merkevarehenvisningene knytter seg til et av konkurransens sentrale tildelingskriterier, og prisskjemaet hadde avgjørende betydning for hvordan leverandørene utformet tilbudet. Det er derfor ikke mulig å rette feilen uten å endre viktige forutsetninger for tilbudenes innhold. Siden det er små forskjeller mellom prisen til valgte leverandør og klager, er det svært sannsynlig at valg av andre produkter kunne påvirket rangeringen. Klager kunne også tilbudt billigere alternativer for flere av tavlene i prisskjemaet, herunder samme produkt som valgte leverandør har tilbudt på linje 3 og 10 i prisskjemaet, dersom det hadde vært klart hvilke produkter som ville aksepteres. Derfor kan feilen ha virket inn på deltakelsen eller utfallet av konkurransen, og det foreligger avlysningsplikt.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (16) Merkevarehenvisningene i prisskjemaet var lovlige fordi det sto «*ELLER TILSVARENDE*» etter henvisningene til de spesifikke produktnavnene. Kravspesifikasjonen punkt 2.1.3.1 angir en rekke funksjonelle og tekniske krav til tavlene. I tillegg fremgikk det at leverandørene måtte kunne levere ulike typer tavleløsninger og at en god utstyrsbredde med flere alternative modeller og løsninger var ønskelig. Disse beskrivelsene, og prisskjemaets merkevarehenvisninger, som fungerer som illustrerende referansepunkter innenfor den funksjonsbaserte kravspesifikasjonen, gir et klart bilde av hva som var etterspurt i anskaffelsen. Leverandørene hadde dermed reell mulighet til å tilby andre produkter. At det var tilstrekkelig klart hva som skulle leveres, illustreres av at klager og valgte leverandør tilbød samme produkt for åtte av de ti prispostene som inneholdt merkevarehenvisninger, og at ingen av dem tilbød produkter som ble vurdert å være utenfor rammene for «*TILSVARENDE*» produkter.
- (17) Vilkårene for avlysningsplikt er ikke oppfylt. At klagers og valgte leverandørs tilbud i stor grad inneholdt sammenfallende produkter, viser at det ikke var valg av produkter som var avgjørende for konkurransen. Klager har heller ikke sannsynliggjort at de ville inngitt et mer konkurransedyktig tilbud dersom anskaffelsesdokumentene inneholdt presiseringer av hva som var tilsvarende produkter. Det er heller ikke holdepunkter for at potensielle leverandører unnlot å delta som følge av konkurransegrunnlagets utforming. Dermed har en eventuell feil i konkurransegrunnlaget ikke påvirket utfallet av konkurransen, og det foreligger ingen avlysningsplikt.

Klagenemndas vurdering:

- (18) Klager har deltatt i konkurransen, og har saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder innkjøp av digitale tavler som er en vareanskaffelse. Anskaffelsens verdi er estimert til 11,2 millioner kroner ekskl. mva. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) følger anskaffelsen forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del III, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.
- (19) Klagenemnda skal ta stilling til om innklagede har brutt regelverket ved å benytte merkevarehenvisninger i prisskjemaet.
- (20) Forskriften § 15-1 (4) oppstiller i utgangspunktet et forbud mot at krav i kravspesifikasjonen viser til «*bestemte fabrikater, prosesser, varemerker, patenter eller typer*» som «*fører til at visse leverandører eller produkter favoriseres eller utelukkes*». Forbudet har som formål å sørge for likebehandling av leverandørene og forhindre urettmessige konkurransebegrensninger, jf. EU-domstolens avgjørelse i C-14/17

(IVECO) avsnitt 20. Terskelen for når bruk av bestemte fabrikater, merkenavn eller lignende skal anses å ha en slik konkurransevridende virkning, er lav, jf. klagenemndas avgjørelse i sak 2022/6 avsnitt 32 med videre henvisninger.

- (21) Slike merkevarehenvisninger kan likevel være lovlige dersom «*det ikke er mulig for oppdragsgiveren å beskrive anskaffelsen tilstrekkelig presist og forståelig etter tredje ledd*» og merkevarehenvisningen følges av uttrykket «*eller tilsvarende*», jf. forskriften § 15-1 (4) bokstav b. Det er oppdragsgiver som ønsker å benytte seg av unntaket, som må sannsynliggjøre at vilkårene er oppfylt. Formuleringen «*ikke er mulig*» gir unntaket et svært snevert anvendelsesområde. Bestemmelsen bygger på EU-direktiv 2014/24/EU artikkel 42 nr. 4, som presiserer at unntaket gjelder «*on an exceptional basis*».
- (22) Om det er stilt ulovlige krav, må avgjøres ut fra en tolkning av konkurransegrunnlaget. Utgangspunktet for tolking av anskaffelsesdokumenter er hvordan de fremstår for rimelig opplyste og normalt påpasselige leverandører, se for eksempel Høyesteretts avgjørelse i HR-2025-1098-A avsnitt 46.
- (23) De omtvistede henvisningene fremgår av prisskjemaets post 1 til 10, som er gjengitt i sakens bakgrunn avsnitt 5. Prisskjemaet er ikke inntatt i det dokumentet som er kalt kravspesifikasjon, men skulle fylles ut for å dokumentere oppfyllelse av tildelingskriteriet «*Pris*». Siden linjene i prisskjemaet gir informasjon om hvilke egenskaper og funksjoner tavlene skal ha, er det likevel naturlig å tolke konkurransegrunnlaget slik at kravene til produktene delvis fremgår av kravspesifikasjonen og delvis av prisskjemaet. Henvisningene i post 1 til 10 inngår dermed i angivelsen av kravene til varens egenskaper, se lignende klagenemndas avgjørelse i sak 2022/6 avsnitt 29.
- (24) Det fremgikk av kravspesifikasjonen punkt 2.1.3.1 at leverandørene måtte levere «*ulike typer tavleløsninger*» og at en «*god utstyrsbredde med flere alternative modeller og løsninger*» var «*ønskelig*». Det er naturlig å tolke dette slik at leverandørene måtte tilby minst to tavleløsninger, men at det ikke var noe krav om flere alternativer enn dette. I tillegg var det stilt krav om at tavlene måtte ha både kablet og wifi-tilgang til internett og USB-C- og HDMI-utganger. Utover dette inneholdt ikke kravspesifikasjonen krav til tavlene.
- (25) Prisskjemaets post 1 til 10 inneholdt imidlertid angivelse av ti ulike tavler som leverandørene skulle tilby en pris for. Hver linje inneholdt produktnavn og modell på en konkret tavle, i tillegg til informasjon om størrelsen på tavlene. I kolonnen ved siden av produktnavnene var det angitt at leverandørene i stedet kunne tilby «*TILSVARENDE*» produkt. Utover produktnavnet og størrelsen på tavlene, inneholdt ikke prisskjemaet informasjon om tavlenes egenskaper. Prisskjemaet la dermed opp til at leverandørene selv måtte identifisere egenskapene til de angitte produktene for å klarlegge kravene.
- (26) På spørsmål om hva som mentes med «*TILSVARENDE*», svarte innklagede at formuleringen er ment å «*presisere hvilken type produkt som skal prises i prisskjemaet*», og at produktene må ha «*samme eller bedre egenskaper enn det som er beskrevet*» i prisskjemaet, se sakens bakgrunn avsnitt 7. Spørsmålet og innklagedes svar ble tilgjengeliggjort for samtlige deltakere, og er derfor å regne som en del av anskaffelsesdokumentene, se blant annet klagenemndas avgjørelse i sak 2022/169 avsnitt 32. Selv om innklagede har angitt at det kan tilbys tavler med tilsvarende egenskaper som de oppgitte tavlene har, gir en merkevarehenvisning en klar oppfordring til leverandørene til fortrinnsvis å levere produktet som er angitt. Dette gjelder særlig i et tilfelle som dette

når leverandørene selv må gjøre vurderinger av om et produkt er sammenlignbart eller ikke, uten at innklagede har angitt hva som er de avgjørende egenskapene.

- (27) På denne bakgrunn finner klagenemnda det klart at henvisningene til tavlenes produktnavn viser til «bestemte fabrikater» som «fører til at visse [...] produkter favoriseres», jf. forskriften § 15-1 (4). Henvisningene er dermed i utgangspunktet ikke tillatt. Spørsmålet videre er om henvisningene likevel er lovlige fordi det «ikke er mulig for oppdragsgiveren å beskrive anskaffelsen tilstrekkelig presist og forståelig etter tredje ledd», jf. forskriften § 15-1 (4) bokstav b.
- (28) I sitt prosesskriv for klagenemnda har innklagede vist til at kravspesifikasjonen inneholdt en rekke funksjonelle og tekniske krav til tavlene som gjorde det tilstrekkelig klart for leverandørene hvilke egenskaper et produkt måtte ha for å være tilsvarende linjene i prisskjemaet. Utover de få, enkelte funksjonskravene som er gjengitt i sakens bakgrunn avsnitt 4, kan ikke klagenemnda se at det fremgår slike krav av kravspesifikasjonen. Leverandørene var derfor avhengig av å se på eksemplene i prisskjemaet for å avgjøre hvilke tavler de skulle tilby. Innklagede har også forklart at henvisningene ble gitt som illustrerende referansepunkter for hva som skulle anskaffes, ikke som absolutte krav til bestemte merker. Det er ikke gitt noe begrunnelse ut over dette. Klagenemnda kan derfor ikke se at innklagede ved dette har belyst hva ved anskaffelsen som gjorde at tavlene ikke lot seg spesifisere gjennom funksjons- eller ytelseskrav.
- (29) Innklagede har ikke sannsynliggjort at det ikke var mulig å beskrive produktene som skulle anskaffes uten å inkludere merkevarehenvisninger, og unntaket i forskriften § 15-1 (4) bokstav b kommer dermed ikke til anvendelse for anskaffelsen. Prisskjemaet er følgelig utformet i strid med forskriften § 15-1 (4).
- (30) På bakgrunn av bruddet som er konstatert, tar klagenemnda ikke stilling til klagers anførsel om at konkurransegrunnlaget ikke ga tilstrekkelig klart grunnlag til å forstå hvilke egenskaper produktene måtte ha for å anses tilsvarende som henvisningene i prisskjemaets post 1 til 10.
- (31) Klagenemnda tar så stilling til om de ulovlige merkevarehenvisningene i prisskjemaet medfører at innklagede har plikt til å avlyse konkurransen.
- (32) En oppdragsgiver har plikt til å avlyse en konkurranse dersom det er begått feil som kan ha påvirket utfallet av konkurransen eller deltakerinteressen, og feilen ikke kan rettes på annen måte enn ved avlysning, se Høyesteretts avgjørelse i HR-2019-1801-A (Fosen Linjen) avsnitt 85 med henvisning til EFTA-domstolens avgjørelse i sak E-16/16 avsnitt 106. En teoretisk mulighet for at feilen har virket inn, er ikke tilstrekkelig for å konstatere avlysningsplikt. Det kreves at det foreligger en «nærliggende faktisk mulighet» for at feilen har virket inn, jf. lagmannsrettens dom i LE-2011-40623.
- (33) Klagenemnda kan ikke se at klager har ført bevis som tilsier at bruddet kan ha hatt betydning for deltagerinteressen. Klager leverte to parallelle tilbud. Et tilbud som primært inneholdt de produktene som var angitt i prisskjemaet og et tilbud hvor det var tilbudt andre produkter. I tilbudet hvor det var tilbudt andre produkter, var 8 av 10 produkter de samme som tilbudt av valgte leverandør, mens 2 av 10 produkter var forskjellig. I ettertid har klager hevdet at de også kunne ha tilbudt disse to produktene, men ikke turte å gjøre det. Om og hvorfor ikke klager tilbød disse to produktene egner seg i begrenset grad for skriftlig behandling i klagenemnda. Hvilke tavler leverandørene tilbød, har betydning for

evalueringen av både tildelingskriteriet «Pris», som skulle evalueres på bakgrunn av prisskjemaet, og «Oppdragsforståelse», hvor ett av elleve evalueringspunkter var leverandørens beskrivelse av de tilbudte tavlene. Valgte leverandørs og klagers totale poengsum var 9,89 og 9,53 poeng. På pris fikk valgte leverandør 3 vektete poeng, mens klager fikk 2,53 vektete poeng. Det har ikke vært bevisføring for nemnda som er egnet til å belyse om klager kunne vunnet konkurransen dersom de hadde tilbudt de to billigere, samme produktene som valgte leverandør, og at det dermed er en nærliggende faktisk mulighet for at feilen kan ha påvirket utfallet av konkurransen. Det er dermed ikke mulig for klagenemnda å ta endelig stilling til innvirkningskravet med hensyn til utfallet av konkurransen.

- (34) Uten å ha tatt stilling til innvirkningskravet legger klagenemnda til grunn for spørsmålet om tilbakebetaling av klagegebyret at feilen kan ha hatt innvirkning på resultatet i konkurransen. Klagegebyret skal derfor tilbakebetales, jf. klagenemndsforordningen § 13.

Konklusjon:

Øvre Romerike Innkjøpssamarbeid har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved å utforme prisskjemaet i strid med forbudet mot merkevarehenvisninger i forordningen § 15-1 (4).

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Alf Amund Gulsvik

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur